

DYSTRYBUCJA ZASOBÓW A SPOSTRZEGANIE ŹRÓDEŁ WŁASNEJ SKUTECZNOŚCI U OSÓB CZĘSTO UŻYWAJĄCYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Distribution of resources and perception of the sources of self-efficacy in individuals frequently using psychoactive substances

Aleksandra Szczepanik
Katolicki Uniwersytet Lubelski
Instytut Psychologii
Katedra Psychoprofilaktyki Społecznej
Seminarium: Psychoprofilaktyka patologii społecznej
Promotor: prof. dr hab. Iwona Niewiadomska

CEL BADAŃ

Celem przeprowadzonych badań była próba określenia związku pomiędzy dystrybucją zasobów a spostrzeganiem źródeł własnej skuteczności u osób często używających substancji psychoaktywnych. Ich istotą jest dostarczenie wiedzy mogącej służyć w opracowaniu programów profilaktycznych skierowanych do grup osób, u których występują czynniki ryzyka związanego z pojawieniem się zachowań problemowych.

PYTANIA I HIPOTEZY BADAWCZE

P1: Jakie są związki pomiędzy zyskami zasobowymi a spostrzeganiem źródeł własnej skuteczności u osób często używających substancji psychoaktywnych?

H1: Zakłada się, że spostrzeganie zysków zasobowych koreluje pozytywnie z otrzymywaniem pozytywnych perswazji u osób często używających substancji psychoaktywnych.

H2: Występuje duże prawdopodobieństwo, że spostrzeganie zysków zasobowych łączy się pozytywnie z doświadczaniem sukcesów w omawianej grupie.

P2: Jakie są związki pomiędzy stratami zasobowymi a spostrzeganiem źródeł własnej skuteczności u osób często używających substancji psychoaktywnych?

H3: Zakłada się, że doświadczanie strat zasobowych koreluje pozytywnie z nasileniem spostrzeganych porażek w badanej grupie.

H4: Przyjmuje się, że doświadczanie strat zasobowych koreluje pozytywnie z poziomem spostrzeganych sytuacji trudnych u osób często używających substancji psychoaktywnych.

METODY I GRUPA BADAWCZA

- Metryczka
- Kwestionariusz Oceny Zachowania Zasobów S. Hobfolla
- Kwestionariusz MAP (Maudsley Addiction Profile)
- Kwestionariusz SADD (The Short Alcohol Dependence Data Questionnaire)
- Kwestionariusz Oceny Własnego Życia I. Niewiadomskiej

IMPLIKACJA PRAKTYCZNA BADAŃ

Uzyskane wyniki mogą znaleźć zastosowanie w działaniach profilaktycznych, mających na celu rozwijanie zasobów, zwiększenie poczucia własnej skuteczności i ograniczenie częstotliwości używania substancji psychoaktywnych.

W przypadku osób stanowiących grupę badawczą działania te mogłyby opierać się na zwróceniu szczególnej uwagi na istotność dystrybucji zasobów w procesie kształtowania się zmian.

Praca poświęcona zdobywaniu zasobów w programach profilaktycznych może okazać się fundamentalna, ponieważ pomaga jednostkom w efektywnym zarządzaniu własnym zdrowiem, zwiększa ich odporność na stres, umacnia w przekonaniu o własnej skuteczności oraz prowadzi do trwałych, pozytywnych zmian w zachowaniach zdrowotnych. Dzięki temu programy te mogą skuteczniej ograniczać występowanie uzależnień od substancji psychoaktywnych i podtrzymywać zaistniałe, pozytywne zmiany.

WYNIKI

H1: Potwierdziła się.

Wykazano istotnie pozytywny związek pomiędzy spostrzeganiem zysków zasobowych a otrzymywaniem perswazji w badanej grupie.

przeszłość ($\rho = 0,232; p < 0,05$)

teraźniejszość ($\rho = 0,285; p < 0,01$)

przyszłość ($\rho = 0,279; p < 0,05$)

H2: Potwierdziła się częściowo.

Wykazano istotną, dodatnią korelację pomiędzy spostrzeganiem zysków zasobowych a doświadczaniem aktualnych i przyszłych sukcesów w badanej grupie.

teraźniejszość ($\rho = 0,230; p < 0,05$)

przyszłość ($\rho = 0,314; p < 0,01$)

H3: Potwierdziła się częściowo.

Wykazano istotną, dodatnią korelację pomiędzy globalną utratą zasobów a nasileniem spostrzeganych, przeszłych i aktualnych porażek.

przeszłość ($\rho = 0,239; p < 0,05$)

teraźniejszość ($\rho = 0,257; p < 0,05$)

H4: Potwierdziła się.

Wykazano istotną, dodatnią korelację pomiędzy doświadczaniem globalnej utraty zasobów a poziomem spostrzeganych sytuacji trudnych, mających miejsce zarówno w przeszłości, teraźniejszości jak i przyszłości.

przeszłość ($\rho = 0,316; p < 0,01$)

teraźniejszość ($\rho = 0,358; p < 0,01$)

przyszłość ($\rho = 0,248; p < 0,05$)